

Obsah:

Klid v neklidu.....	1
Jak žijeme: Abigail a Petr Hudcovi.....	2
Sborová dovolená v Glarisu u Davosu. . .	9
Davos – bohoslužba v kostele sv. Jana	
Křtitele 2. 7. 2023.....	10
Evangelický zpěvník - Na cestě -	
Ladislav Moravetz.....	11
Švýcarsko očima J. Hlavsy.....	19
Kalendář na září 2023.....	20

Klid v neklidu

Jak krásné bylo honit se s kamarády na louce, stoupat do hor, chodit stínem voňavého lesa! Možná jste si v letních dnech užili čtení v měkkém křesle, odpočinek v parku či na pláži, anebo jste pracovali s radostí na zahradě? Díky Bohu za to, že řada z nás mohla takto v pohodě a dostatku strávit volný čas nebo dovolenou. V létě jsem však také potkala i smutné děti, které mají z druhých obavy. Jistě nejen já jsem mluvila také s dospělými, kterým válka, nemoc, operace nebo smrt blízkého vzala klid a radost a přinesla do jejich života trápení a strach. V rozhovorech jsme hledali oporu v bibli, často v žalmech, kde spolu s pisatelem vyznáváme, že i přes to, že i takové chvíle k životu patří, nejsme v nich opuštěni. Životní rány dávají člověku novou podobu, často také ještě hlubší porozumění pro ty, kteří v obavách, nejistotě a vyčerpání žijí dlouhý čas, někdy celá léta.

Ještě doznívají poslední letní dny prázdnin a dovolených, ale vědomí blížícího se začátku nového školního roku nám mnohým už bere uvolněnost a klid. Co nového je před námi? Co musíme dohonit? Co přijde? A nebudeme také vystaveni zkouškám, které by mohly být nad naše síly? Nebo nás naopak čekají nová přátelství, nové zážitky a zkušenosti, velké myšlenky a objevy? Nový čas ve staré škole nebo v nové třídě, na gymnáziu, na univerzitě, nabízí nové možnosti. Podobně je tomu pro nás i ve sboru. Nové poznání i přátelství nabízejí setkání dětí, mládeže i konfirmandů, kteří již příští měsíc potvrdí svou víru před sborem. Nové společenství se rodí i ve skupině maminek s kojenci

a batolaty. Nové tváře potkáváme na Obcování tj. setkání třicátníků až padesátníků, či na biblických setkáních pro starší i nejstarší generaci. Hodně záleží na nás, zda tyto možnosti, a nabídku dobře využijeme. Zda se budeme umět dívat vlídnýma očima a naslouchat otevřenýma ušima, abychom v rozhovorech s druhými i v tichu poznávali sebe, ty kolem nás, i Boží lásku. S modlitbou žalmisty vstupme do vnitřního klidu i v neklidu nového školního roku, který klepe na dveře.

Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved' (Ž 139, 23-24)

Magdaléna Trgalová

Jak žijeme: Abigail a Petr Hudcovi

Když mě dcera požádala, abych pro naši česko-slovenskou patnáctičlennou rodinu zařídila letošní dovolenou někde v Čechách a za přijatelných finančních podmínek, okamžitě mě napadl Libštát. Zavolala jsem tedy Abigail Hudcové, která pro nás na požadovaný termín „zablokovala“ celou faru v Libštátě. S mojí žádostí o rozhovor do Souterrainu Hudcovi souhlasili. Domluvili jsme se, že své povídání začnou odchodem z Prahy do Jilemnice.

Návrat do Jilemnice

P: Když jsme se vrátili z Prahy do Jilemnice, kde jsme působili už dřív, byla to velká změna. V Dejvicích jsme sice byli spokojení, ale po 17 letech práce jsme byli dost unavení a těšili se na změnu a menší sbor. Abigail šla do důchodu a já měl před sebou práci na dvou malých sborech – Libštát a Jičín. Nešli jsme do neznámého prostředí, farářovali jsme já v Jilemnici 18 let, Abigail v Křížlicích 13. Taky jsme se těšili, že budeme bydlet ve svém domku, který jsme si opatřili před odchodem do Prahy a bydlela v něm do své smrti maminka Abigail s manželem. My jsme do Jilemnice jen jezdili domek opravovat a na dovolenou.

A: Byla jsem ráda, že ani jeden sbor nepožadoval, abychom bydleli na

faře. Takže jsme konečně mohli bydlet ve svém, já vlastně poprvé v životě. Vyrůstala jsem na farách.

P: Tady se v nás probudily zemědělské geny po předcích. Těší nás zahrádka – zelenina, ovoce. Když se mě dejičtí konfirmandi ptali, co bych si přál, řekl jsem „dejte mi stromeček“. Teď máme dvě švestky, jabloně, taky rododendrony, které jsou vzpomínkou na Dejvice.

A: Petr si dokonce pamatuje, kterou rostlinu jsme od koho dostali.

P: Na konci své práce v Dejvicích jsem počítal roky do důchodu a těšil se na odpočinek. Brzy jsem zjistil, že by mě to nebavilo. Tři roky jsem ještě farářoval v Jičíně, pak jsem byl rád, že mi tato povinnost skončila. Ne kvůli lidem, s nimiž jsem se hodně sblížil, ale kvůli dojíždění a také vést vše dvakrát mě vyčerpávalo. Teď v důchodu jezdím jen do Libštátu. S Abigail jsme byli zvyklí, že pracujeme spolu. Tak je to i v Libštátě. Jen s tím rozdílem, že Abigail už za to nebere plat. Vede tam náboženství – máme teď skupinku 11 dětí, většina není pokřtěná, ale daří se, že přicházejí i se svými rodiči na dětské bohoslužby, které konáme několikrát do roka. V oblíbě mají také dětskou vánoční slavnost. Dále si Abigail vzala na starosti péči o faru a organizaci ubytování. Za ten život tady – práci i společenství sboru jsme vděční.

Oprava fary v Libštátě

A: Jedna z prvních velkých stavebních akcí, již to v Libštátě začalo, byla generální oprava fary. Díky vlastní firmě kurátora Kotase se to podařilo hned v roce 2016. Rekonstrukce byla opravdu nutná, především v přízemí, kde byla v podlaze plíseň a vlhko stoupalo do zdí. Vedle kanceláře byla už nepoužívaná uhelna, tam se vybudovala garsonka a sociální zařízení. Všude se dělaly nové podlahy a budova byla izolována. Celá fara se zrekonstruovala. Později došlo i na půdu, v jejíž části jsme už jen svépomocí vybudovali noclehárnu. Sehnala jsem nábytek, kuchyňské linky a začali jsme faru s kapacitou 30 lidí pronajímat. Při rekonstrukci jsme v sobě objevili kromě zemědělských i stavitelské geny. Opravářských prací je ve sboru pořád dost.

P: Nápad pronajímat faru v Libštátě měla Abigail. Vybavili jsme ji svými věcmi, které se nám do Jilemnice nevešly (navezli jsme do fary

pračku, myčku, lednici, sedací soupravu). Některé vybavení jsme dovezli z Jičína, např. vyřazenou sedací soupravu, která byla původně v dejvické kanceláři. Pronajímáním fary nezískáváme pro sbor jen finanční prostředky, ale seznamujeme se i se členy jiných sborů a církví. Rekreatanti též přicházejí na bohoslužby – je to pro sbor požehnání, navazují se nové vztahy. Je to pro nás důležitá, i když náročná věc. Ale Abigail tato práce těší.

A: Protože je kuchyň v bytě na faře poměrně malá, dali jsme se do stavby venkovní kuchyně, kterou dnes užívají právě velké skupiny. Stavěli jsme ji sami, pomohl nám s vazbou střechy syn Jonatan a dcera Debora zase pomohla pokrýt střechu. Na toto jsme si sami už netroufli, síly ubývají.

P: Poslední věc – nahodit garáž. Nabídla se firma, která za to chtěla 100 tis. Kč.

A: Petr rozhodl, že si to nahodíme sami. Hodně jsme si na tom mákli. Dělali jsme denně v kuse pět hodin, víc jsme už nemohli. Práce na garáži trvala dva měsíce (osekání staré omítky, nahození, štukování, nátěr). Není to dokonalé, ale čisté. Naše děti nám vynadaly, že se totálně zničíme.

Bazary

P: Je mi jasné, že v dnešní době musí mít práce faráře přesah i mimo sborové společenství. Jedním z těch přesahů, kde se setkáme intenzivně i s mnoha lidmi z obce a okolí mimo sbor a děláme společně užitečnou práci pro potřebné, jsou bazary. Inspiraci jsme si přinesli z Dejvic. Už jsme jich udělali osm.

A: Do pořádání se zapojí mnoho lidí i mimo sbor, je to nadšená skupina 10 – 20 lidí, kteří čekají, kdy mají nastoupit. Míša Grimm, která dodávala věci do Dejvic i nám, s bazary po třiceti letech minulý rok skončila, takže zdroj věcí vyschl. Společenství lidí kolem bazaru, dokonce i starosta prosili, abychom s bazarem nepřestávali. Pokračujeme tedy dál. Prodáváme zboží z vlastních zdrojů. A osvědčilo se to. Věci na bazar nám dodávají lidé z obce, okolí, známí, a hlavně příbuzní. Sbíráme věci průběžně po celý rok. Na pořádání bazaru jsme si už zavedli termín poslední týden v říjnu. Je to velká událost pro Libštát, pořádáme jej v kulturním domě, ceny

jsou nízké. Nakoupit přijde tak 100 - 150 lidí. Pro organizační skupinu jsem první rok vařila já, později se zapojily členky sboru, poslední roky se ve vaření a pečení střídáme.

P+A: Další akcí, která přesahuje úzké sborové společenství, je Libštátské pozdní léto - letos 21. ročník. Jde asi o 20 kulturních pořadů: koncerty, divadla, trhy, vše se koná u nás v našich kostelích (máme tři kostely), v kulturním domě, country na ranči U jezevčíka, trhy na statku u Janatů...

Festival fungoval už před naším příchodem. Hlavní organizaci zajišťuje člen sboru Jaroslav Vávra. Celý festival zaštiťuje Městys Libštát a náš sbor.

Libštátský sbor

P: Teď v důchodu pracuji na 3/4 úvazku, sbor je malý, lidí s hlasovacím právem je 40, z toho tak dvacet chodí na bohoslužby pravidelně, ostatní příležitostně. Je to jiné než v Dejvicích. Tady zná člověk každého. Jsme malý sbor a visí nad námi Damoklův meč, že nebude dostatek financí na jeho provoz. Jsem rád, když se objeví noví

lidé. Je to zázrak. Teď máme radost, že se objevili čtyři nové lidé – dva manželské páry.

A: Jeden z podstatných rysů církve je společenství, které pěstujeme a upevňujeme i tím, že jsme spolu nejen na bohoslužbách, ale i po nich při kávě, čaji a pohoštění, kde můžeme probírat všední věci našeho života.

N: Mohu to potvrdit, jednoho takového jsem se také zúčastnila, v neděli 30. července, den předtím, než do Libštátu dorazil zbytek mé rodiny. Kromě kávy byly dva vynikající koláče – jeden od Abigail a jeden od presbyterky, která měla presbyterskou službu.

Zvonice

P: Pod kazatelnu stojí zvon z roku 1656, je z Drážďan od firmy Herold. Libštátský sbor ho dostal od drážďanského spolku GAW roku 1869. Původně svolával evangelické exulanty na bohoslužby do kostela sv. Jana v Drážďanech. Když byl kostel zbořen, GAW darovala tři jeho zvony do Libštátu do zvonice u luterského kostela na Hořením Konci. Dva větší byly za 1. světové války zrekvírovány. Třetí nám sloužil dodatečně v přistavěné věžičce na reformovaném kostele až do roku 1972. Ale protože zvonění narušovalo střešní konstrukci kostela, zvonit se přestalo. V roce 1994 byla věžička z kostela sundána a byla použita pro stavbu altánku na zahradě, který nám nyní slouží k příjemnému posezení. Před několika lety se staršovstvo rozhodlo zvon opět zprovoznit, postavit zvonici mimo kostel. Nyní se zdá, že tento záměr se podaří uskutečnit. Projekt nové zvonice připravil Ing. arch. Hanuš Härtel z dejvického sboru. Máme již stavební povolení a plánujeme, že k 31. 5. 2024 bude zvonice stát. Těšíme se na to.

Sbor

A: Když jsme přišli z Dejvic, byli jsme zvyklí, že se presbyteri aktivně podíleli na průběhu bohoslužeb. V Libštátě jsme to zavedli také. Sloužící presbyter/ka má na starosti kromě příprav kostela před bohoslužbami a čtení z Písma i přípravu pohoštění po bohoslužbách. Chtělo to chvíli času, než si presbyteri zvykli, ale už to perfektně funguje. Překvapilo nás, že si bratr kurátor připravoval ohlášky sám, to jsme rádi přijali.

P: Máme vynikající varhanici, hraje každou neděli, např. v minulém roce chyběla na bohoslužbách jen dvakrát. Je to učitelka klavíru. Ve srovnání s okolními sbory, kde mnohdy nemají doprovod, je to zázrak. Na biblické hodiny se zpravidla scházíme od listopadu do Svatodušních svátků a místo konání je po rodinách anebo na faře a vždy s pohoštěním. I to jsou pěkná setkání. Péče o faru a okolí neleží ale jen na nás, konáme jarní a podzimní brigády, střídáme se v sekání trávy. Na opravy se najdou také šikovné ruce.

Naše velká rodina

A: Jonatan se teď stěhuje do Prahy na Smíchov. Z Mladé Boleslavi to k nám měl nejbliž. Teď to bude Simeon, který bydlí taky v Praze, ale v Libni, zatím je svobodný, má přítelkyni. Jonatan má pět dětí, nejstarší Josefína je už dospělá, nejmladší Samuel má 11 let. Mackovi jsou od nás nejdál, v Brně, Ondřej je farářem v Červeném kostele, Alžběta učí v církevní škole Filipka. Mají čtyři děti. Debora je také farářka, t.č. na mateřské dovolené, má pět dětí, rodina bydlí v Novém Městě na Moravě, kde je její manžel Ondřej Ruml prvním farářem sboru. Máme celkem čtrnáct vnoučat, jsme za ně vděční. Jsou největším darem, co máme.

P: Gája velkou rodinu spojuje dohromady, často jim volá, také plánuje společnou dovolenou. Trávíme ji spolu zpravidla první týden v červenci. Místo dejvického Rakouska máme „rodinné“ Rakousko. Bývá nás ale mnohem méně, cca 20. Letos jsme obzvláště vděční za to, že to vyšlo. Do života nám totiž vstoupily nemoci a návštěvy doktorů, pobyt v nemocnici, to vše zabere hodně času.

A: S dejvickými jsme v kontaktu, volají nám, píšou. Loni jsme se v Rakousku potkali překvapivě na horách se všemi dejvickými, kteří tam byli. Bylo to moc fajn.

P: Když byl covid, bohoslužby byly v mnoha sborech on-line. Nás je málo, posílal jsem psané kázání mailem. Dobu covidu jsem využil k tomu, že jsem dal dohromady dějiny libštátského sboru od r. 1945 po současnost. Slyším, že někteří lidé v době covidu si zvykli tak na on-line bohoslužby, že přestali chodit v neděli do kostela. U nás to tak není.

Ukrajinci

A+P: S Ukrajinci máme zkušenost hned od začátku války. V půli března 2022 jsme se rozhodli, že budeme ukrajinským uprchlíkům pomáhat. Ubytovali jsme je tady na faře. Bylo jich patnáct a naše zkušenosti jsou hodně zajímavé. Byli to lidi z různých koutů Ukrajiny a z různých sociálních vrstev – Charkov, Kyjev, Bachmut, Krivoj Rog. Navzájem se neznali, tak jsme řešili spory, hygienické problémy, kdo kdy bude prát, deky, polštáře, lednice, atd.

A: Sháněli jsme jim práci a učitele češtiny. Práci jsme sehnali a učitelku češtiny také, ale jen malá část z nich byla ochotna učit se česky. V sousední vesnici žije už 20 let jedna Ukrajinka, původně kadeřnice, vzala si Čecha a má rodinu. Podařilo se nám ji získat pro výuku základů českého jazyka. Věnovala Ukrajincům hodně času, pomáhala různými způsoby a hlavně byla prostřednicí mezi námi a jimi. V tom byla k nezaplacení.

P: Na začátku bylo hodně práce a zařizování, sháněli jsme pro Ukrajince práci, zařizovali úřady, dětem školy, atd. V této etapě nám bylo nápomocno asi 10 lidí ze sboru. Časem tyto starosti pominuly, a tak jsme na běžné problémy stačili sami s vyučující. Podařilo se brzy uzavřít smlouvu s krajem, takže jsme neměli finanční nouzi a mohli faru i dovybavit vším potřebným. I naše církev zafungovala v této krizi skvěle, konaly se on-line porady, které byly hodně důležité zvláště v počátcích. Dostali jsme od církve pro Ukrajince učebnice, mobily, tablety, notebooky a také peníze pro zavedení internetu, na koupi nových matrací... Vše se vždy samozřejmě muselo vyúčtovat. To dělala Gája.

A: Toto období skončilo. Máme radost, že většina Ukrajinců se vrátila domů ke svým rodinám, ačkoli válka pokračuje. Zůstali u nás tři, kteří si našli vlastní ubytování a práci. Se všemi jsme nadále v kontaktu. Fara se vrátila k původnímu využití.

Závěrem

V Dejvicích jsme prožili kus života, na který rádi vzpomínáme. Těší nás, že o sobě víme. Těší nás, když se u nás někdo zastaví, třeba protože jede kolem nebo se objeví i na bohoslužbách v Libštátě. S některými z vás si čas od času telefonujeme nebo píšeme e-mailly

nejen u příležitosti narozenin. Nová životní etapa doma v Jilemnici a ve sboru v Libštátě nás také těší a těší nás, že můžeme být stále aktivní, samozřejmě v rámci možností. Stále se před námi objevují nové výzvy, máme sny, stále je co zlepšovat. A i ti naši nejbližší nám jsou radostí a také oporou. Samozřejmě, že všechno není tak růžové, hlavně po fyzické stránce, ale probíhá to v takových vlnách, někdy nás ty artritidy, artrózy, rakoviny otravují, ale ty se střídají s tím příjemným a uvědomujeme si, že život je krásný a jsme za něj vděční. Přejeme sboru, aby prospíval v lásce, víře a naději.

Hudcovi

Náš týdenní pobyt uběhl rychle, všichni byli velice spokojeni. Nemalou zásluhu na tom mají Abigail a Petr Hudcovi a také členové sboru, kteří mi při nedělní kávě dali dobré tipy na výlety a pěší túry po okolí.

Moc jim všem za to děkuji.

Zapsala: Naděžda Sleziaková

Sborová dovolená v Glarisu u Davosu

Poprosili jsme účastníky sborové dovolené, aby každý sám za sebe nebo za svoji rodinu shrnul své zážitky do pěti slov a zde je výsledek:

- krajina, cesty, rozhovory, přátelství, Boží ochrana
- krása nevýslovná, návrat, Boží, spolu, sýry
- každodenní příležitost k vděčnému úžasu
- hory, židé, vláček, proudy (větru i vody), rozhovory
- voda, nebe, kámen, panorama, Mann
- kopce, lamy, Semmering, květena, vodopád
- děti, postižení, kulečník, kamzičnick, kuklák
- pokora, vděčnost, Židé, nestíhám, hory
- židi, židi, židi, zázrak, smích
- společné zpívání, hřiště ve výši 2000 metrů, milé společenství, svišti zblízka, cesty údolím
- Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou - červený vláček - Davos, v létě hlavní město Židů - ztékání horských štítů v mlze, větru, dešti a blátě - geniální myčka

- modré nebe nad námi, žluté květiny na stráních, azurová jezera kolem, červené vlaky s námi, zelené louky pod skalami
- hřebenovky, překvapení, kroupy, mosty, jahody
- prostor pro nadechnutí uvnitř objektu = kapacitnost, černobílí ortodoxní židé a jejich potemnělé ženy = nekontrastnost a nebarevnost, kaňon řeky Landwasser = hloubka a příkrost, „V“éčko = Elišky na Danově fotce
- hřiště ve výši 2000 m, milé společenství, svišti zblízka, cesty údolím
- cesta v oblaku, divadlo, íííí (svišť), vodopád(y), hladové příšerky

(O své zážitky se podělili: Eva Javornická, Saša Jacobea, Trgalovi, Ota Štajf, anonym, Petříčkovi, Hanuš Härtel, Filip Härtel, Pavel Geier, Stoklasovi, Anna Hejlová, Wanda Dobrovská, Marta Študentová, Hellerovi, Jan Turoň, L. Strouhalová)

Davos – bohoslužba v kostele sv. Jana Křtitele 2. 7. 2023

Účast na bohoslužbách reformované církve byl i jeden z důvodů mé cesty se sborem do Davosu. Několikrát jsem se reformovaných bohoslužeb zúčastnil na konci 60. let min. století a vzpomínám si i na bohoslužby reformovaných sborů naší církve, ještě v té době rigorózní, s pevnou liturgií a s dlouhými kázáními. Tehdy tedy přesně takové, jak mi vystupovaly z případné beletrie, kde byly popisovány.

V davoském reformovaném kostele sv. Jana Křtitele jsem se však tu neděli cítil jako v Dejvicích. Tamní sestra farářka – jako by se s naší domluvila, se sborem komunikovala naprosto neformálně, s obdobnými gesty – posadte se apod. Zatím si na to nemohu zvyknout; je třeba si položit otázku, zda to není z nouze ctnost, protože věřící ztrácejí jistou sounáležitost se sborem? Je však také třeba si uvědomit, že se utvářejí naprosto nové způsoby takové sounáležitosti!! Avšak velice

mě oslovilo kázání, kdy na kazatelně vedle sestry farářky po celou dobu kázání stála sestra ze sboru a v kázání se střídaly. Hovořily o božím díle krásné, rozkvetlé letní doby. Když jsem se po bohoslužbách sestry farářky ptal, jak často takto uskutečňuje svá kázání, hrdě mi odpověděla: dnes prvně. Jistě, jistě, vždyť my jsme si již zvykli, že se nekáže jen zpoza „pultíku“.

Kostel poskytuje až 800 míst, té neděle bylo přítomno přibližně na 100 věřících.

Marek Světlík

Evangelický zpěvník - Na cestě - Ladislav Moravetz

Ve zpěvníku máme písně, které souvisí s prázdninovým časem, kdy máme možnost odpočívat, cestovat, poznávat nová místa a seznamovat se s novými lidmi. Prázdniny mohou být také časem rozjímání.

671 Ó hory, kopce a doliny

„Rozjímání skutků Božích“ - tak nazval sběratel František Sušil píseň anonymního autora z 19. st. Píseň má „obrozenecký“ nápěv.

Najdeme ji také ve sbírce „Naše písně“ z r. 1892. Není u ní uvedena lokalizace, mohla být převzata z nějakého společenského sborníčku (J. Rokyta). S jistotou lze tvrdit, že nejde o píseň lidovou ve smyslu původního projevu lidové slovesnosti, neboť zachovává slohové obraty písní umělých. Všechny její komponenty potvrzují její literární původ. Možná to byl sám sběratel, který ji sepsal, když projížděl třeba „bránou Hostýnských vrchů“. Kdoví?

Viditelný svět a neviditelný Bůh

Úvodní slova písně nám připomínají evangelickou píseň s podobnou tematikou: „Hory, doly, stráně, nebesa i zem“. Kdysi byla velmi oblíbená. Přestože dnes už se takové oblibě netěší, její vůně nevyčpěla, zůstala stále krásná. Duchovní písně, které vyjadřují obdiv ke kráse přírody, přírodu nezbožňují, ale ukazují na propojenost světa viditelného se světem neviditelným. Úžas, obdiv, radost nad krásami přírody se stává úžasem nad Boží stvořitelenskou moudrostí. Podobné akcenty nalézáme v některých žalmech (např. Žalmy 8. či 98.). Dochází ke kombinaci dvou světů: světa reálného s jeho viditelnými věcmi, skutečnými zkušenostmi, a světa fiktivního, kde nalézáme obrazy, představy nebo podobenství. U věřícího člověka se svět reálný transponuje do obrazů světa víry, neboť věříme, že všechno je na sobě závislé, a původem všeho je Bůh, Stvořitel světa viditelného i neviditelného. Všechno se vším souvisí: Bůh - vesmír - příroda - člověk.

Nevšední poetika do všedních dnů

Procházka přírodou regeneruje tělo i duši. Pohled na porosty, vlny věčného větru, jež pročešávají lesy, symfonie zpěvného ptactva, symbióza barev, tvarů a vůní, probouzí fantazii vnímavého člověka. Ještě na konci 19. st. „se náš lid díval na přírodu jako na Boží dílo a svým způsobem chápal také krásy svého okolí“ (Jiří Horák). Básník té doby chce vidět přírodu nově, jeho slovník je plný zvukosledů, epitetonů (básnických přívlastků), metafor (přenášení významu na základě vnější podobnosti), apostrof (oslovení neživého), či pleonasmů (užití nadbytečných slov). Básnické příměry plasticky zesilují slovesný výraz. Stavba tehdejších písní je jednoduchá, a závisí na způsobu spojování představ. Smyslový vjem a citové reflexe jsou

základním vzorem, podle kterého vznikalo mnoho písní tohoto typu.

Hledání pravdy

Hypoteticky lze konstatovat, že text písně napsal katolický teolog, neboť ROZJÍMÁNÍ je zvláštní forma meditace (lat. *consideratio*), typická pro katolickou zbožnost. Rozjímání, neboli „hledání pravdy“ (Tomáš Akvinský, Bernard z Clairvaux), se nevztahuje pouze k intelektuální aktivitě, neboť zahrnuje jak mysl, tak i srdce, celou bytost člověka. Předstupněm rozjímání může být studium, kdy hledáme pravdu v knihách, či v jiných zdrojích mimo naši mysl. Při rozjímání se pak snažíme zpracovat, co jsme nabrali. Rozjímání je pro ty, kterým nestačí pouhé objektivní a pojmové vědění „o životě“, o Bohu – nejvyšších skutečnostech. Chtějí navázat důvěrný kontakt s pravdou samotnou, s Bohem (Thomas Merton). Rozjímání vede k poznání, která mohou být vložena do obrazů. Obraz poutníka na cestě není v této písni ojedinělý, nalézáme jej např. u Paula Gerhardta a u mnoha dalších mystiků a básníků. V naší písni se význam slova „cesta“ neomezuje pouze na procházku krásnou přírodou, ale použije se jako vůdčí pojem naší životní pouti, která, jak věříme, pokračuje v nebi. A člověk si může tuto věc uvědomovat nejen na smrtelné posteli, ale i třeba na vandru, kdy prochází krásnou přírodou a raduje se z prázdnin.

670 Mladěněčku mlady

Tuto lašskou píseň ze Staré Bělé si můžete poslechnout na CD „Moje Lašsko“, který nahrála s vysokým muzikantským umem cimbálová muzika Ondřejnica. V bukletu Jan Rokyta st. píše: „Portrét regionu je tu ve výrazných barvách, hloubka obrazu je navýsost poctivá“. Kultivovaný sólový pěvecký přednes paní učitelky Marie Matějové, vyznačující se čistotou a mimořádnou procítěností, zaujme posluchače hned od prvního tónu.

Píseň je silná, vyjadřuje těžký pocit loučení matky, či jiného příbuzného, s mládežníkem, který odchází z domu do světa studovat, či za prací, nebo na vojnu. Text je sepsaný ve formě pomyslného dialogu. Zpívá jej jedna osoba. Jde o projev rozpolceného stavu lidské duše, která se zmítá v protichůdných pocitech. V úvodních slokách je vyjádřena obava z budoucnosti nezkušeného mládence v cizině,

v neznámém světě. Strach z toho nejhoršího je řečený naplno: „Gdo tě tam opatří, dyž tě smrt zachvátí?“. Tato otázka vyprovokuje mládence, aby reagoval k věci. Na tesklivý tón matky odpovídá mladistvá nebojácnost a odvaha, pramenící z pevné víry, že v každé životní situaci (i v té nejhorší), bude o nás postaráno. V překvapivé odpovědi je špetka drzosti (vůči smrti). Uvádíme původní text legendy o „Panně Marii opatřitelkyni“, jak jej zpívá Marie Matějová. Ten je oproti zápisu Františka Sušila [S. 50-(1859)] mírně pozměněný:

1. Mladěněčku mlady, :|| kaj ty povandruješ? :||
2. Z tej země do jinej; :|| do krajiny cuzej. :||
3. Gdo tě tam opatří, :|| dyž tě smrt zachvátí ? :||
4. Mam ja tam svu milu, :|| Panenku Mariu. :||
5. Ona mje opatří, :|| dyž mje smrt zachvátí. :||
6. Košulu ušije, :|| do ni mje obleče. :||
7. Do truhly mje vloží, :|| do hrobu položí. :||
8. Do hrobu položí, :|| do nebe sprovodí. :||

Pokud naše píseň vznikla z reálné životní zkušenosti, a je zpívaným „situačním komentářem“, tak je třeba připomenout, že odchod syna či dcery do světa dříve rodina nesla mnohem hůře, než je tomu dnes. Přešlo mnoho týdnů, možná i měsíců, než se objevil první dopis. Dneska je tomu přeci jinak. Díky vyspělé komunikační technice (SMS, skype, atd.) žijeme s pocitem, že jsme vlastně pořád na příjmu. Ale tíhu loučení, všelijaké strachy a obavy, také pociťujeme. Proto platnost výpovědi této klidné, baladické písně stále trvá. Její účinek může působit jako duševní léčivo, jako emoční ventil, který pomůže člověku, aby se z žalu vyzpíval a vyplakal. „Nezpívejte národních písní na ukázkou – v koncertě. Zpívejte při práci, když toho dovoluje; zpívejte, když vám ji tesknice a roztoužení připamatuje. Nechlubte se v písní hlasem ani mělkou citlivostí; jsou daleky národní písně licoměrnosti. Zpívejte je s potřebou, s jakou byly skládány; mírnily bol, vášně zvířily.“ (Leoš Janáček)

Člověk, odcházející „do krajiny cuzej“ si je vědom toho, že stojí před důležitou životní křižovatkou, a bude na nějakou dobu

odloučený od svých blízkých, ale krok zpátky už nelze udělat. Je odhodlaný jít, spoléhaje se na Boží blízkost a ochranu. Ta je v textu legendy zastoupená Marií, matkou Páně. (Je zřejmé, že evangelická zbožnost, by se s takovým textem nemohla ztotožnit. Proto také vznikla „evangelická“ verze textu, kterou uvádíme s nápěvem a nahrajeme ji do letošního vánočního dárkového CD.) Ta hlavní podstata celé písně ovšem tkví v něčem jiném, než v uctívání mariánského kultu. Lidový zpěvák této písně ví o křehkosti lidského života, a také o jistotě, která nám bývá ve víře darovaná. Proto se jeho zpěv upíná k něčemu, „co je nad námi, mimo nás a pro nás“ (P. Filipi). Maria by se v tomto kontextu snad dala chápat jako vyslankyně nebes. V této pozici však není jediná. Boží vláda může mít těch vyslanců docela mnoho, a mohou působit v různých rolích. „Anděla máme každý svého“, krásně to vyjádřil Jan Skácel ve svých básních, kterým Jiří Pavlica „dal notu“, čímž jim dodal další znějící dimenzi, aby je přiblížil i těm, co básně nečtou, ale přitom mají vnímavé srdce. Ani zpěv „In Paradisum deducant te angeli“ (přel. Do ráje ať tě dovedou andělé / část Requia) není nic jiného, než ujištění, že Bůh člověka neopouští, a že Bůh se postará o člověka, aby „jej do nebe sprovodil“. Všechna tato zhudebnění mají jednu společnou věc: jsou to obrazy, vyjadřující motivy skryté Boží přítomnosti v tomto světě. Vyjadřují naději, jež nás může držet při jakémkoliv loučení, když odjíždíme či odcházíme do neznáma. Máme vědět, že „vlastně nikdy nejsme sami“ (J. Skácel).

11 Pane, jak důstojné je jméno tvé

V novém zpěvníku jsou všechny žalmové zpěvy v jedné společné velké kapitole, která obsahuje žalmové zpěvy od různých autorů a tradic. Žalm 8 je zde dokonce třikrát zastoupeny: jako ženevský žalm, jako zpívaný refrén s recitačním textem a jako žalmová píseň.

Velebnost Boží a důstojnost člověka

Žalm 8. se svou hymnickou odpovědí na nářek a prosby jednotlivce je jakýmsi středem 1.knize hebrejského žaltáře Davidových žalmů (3-41). V předchozích žalmech (3-7) jsou vyjádřeny prosby v různých těžkých životních situacích (pronásledování, falešné obvinění, nemoc, blízkost smrti). Následující žalmy (9-14) pak obsahují nářky a prosby

sociálně „chudých“ lidí, jež vkládají naději ve Stvořitele světa, jenž vnímá lidskou nouzi a má moc obnovit důstojnost člověka. Žalm 8. začíná a končí refrémem, který chválí vznešenost Hospodina. Ve 3. verši 8. žalmu se hovoří o nemluvnětech a kojencích v protikladu k moci nepřátel. Jde o metaforu pro trpící, posmívaný utlačovaný Boží lid (Erich Zenger). To jsou ti pokorní, kteří obdivují Boží jméno, jeho vznešenost a slávu. To jsou ti, kteří každým novým dnem žasnou nad jeho dílem. Tento žalm tvoří jeden veliký obraz: země a nebe, lidé, slunce, měsíc a hvězdy, a nad tím vším jedno veliké TY. Druhá část žalmu zdůrazňuje Boží lásku k člověku, slávu a moc, ke které ho Bůh pozvedá. Zní to jako děkonná píseň za to, že Bůh pozvedl člověka vysoko, že si jej vyvolil za svého „přítele a pomocníka“ (5. sloka) při spravování světa. Malý člověk je důkazem Boží velikosti. Člověk je sám o sobě nepatrný, Bůh jej však dělá velkým a zároveň od něho očekává věrnost, oddanost a pokoru.

Zvláštní hmat

Píseň „Pane, jak důstojné je jméno tvé!“, napsaná na hymnus 8. žalmu, pochází od bývalého německého krušnohorského učitele a duryšského kantora Johannese Petzolda (1912-1985), jenž je také autorem známé adventní melodie „Noc ke konci se kloní“. Český překlad Ctirada Nováka je o dvě sloky kratší, než německý originál. Text je vložen do třířádkové sloky a neobsahuje žádné rýmy. Tento „moderní“ způsob poetiky 20. st. má ovšem hluboké kořeny přímo v bibli, neboť nám připomíná dvouřádkový básnický princip hebrejských žalmů, tzv. paralelismus membrorum. J. Petzold přináší v této písni ještě jednu zvláštnost: poslední řádek každé sloky tvoří první řádek následující sloky (abc / cde / efg ...). Tato jedinečná řetězovitá mikrostruktura slok v celkové makrostruktuře žalmu je jakýmsi „zvláštním hmatem“ (C. Reich). V originálu končí 6. sloka slovy 1. verše úvodní sloky, což evokuje pocit nekonečného řetězce našeho úžasu nad stvořením a nad divy, které Stvořitel koná. Tento písňový žalm má úžasný nápěv. Nápěv je vložen do 6/4 taktu, což evokuje pocit šíře a plynulosti. Úvodní fráze je upevněna „subtonální“ velkou spodní sekundou. Izorytmika čtvrtvých not je rozvolněna tečkovanou notou, dodává celkovému průběhu důstojnost a eleganci. Druhá fráze se skládá z téměř stejného tónového materiálu,

transponovaného o kvartu níže. V závěru přichází překvapení: melodie se přehoupne o oktávu výš, aby vytvořila zrcadlový pohyb vůči úvodní frázi, po němž pak následuje veliká hemiola tří půlových not, jež vyústí do durového akordu dominanty (V. stupeň). Tato rozkošná hříčka s metrikou posiluje rétoriku textu. Závěr má dokonce vícehlasé rozšíření, „vysoké napětí“ na konec (Christa Reich). Takovýto frygický závěr zní otevřeně a jakoby vyžaduje začátek další sloky. Taková píseň by mohla mít obrovský počet slok, neboť je postavena na principu nekonečného řetězce. J. Petzold uvádí ke své písni poznámku, aby se žalm zpíval střídavě, ve dvou skupinách, např. ženy / muži, levá strana / pravá strana, pěvecký sbor / shromáždění, atd. Tato antifonální forma zvýrazní nádheru a jedinečnost tohoto písňového žalmu.

- přetištěno s laskavým svolením autora

Úklid sálu
a přilehlých
prostor
10. srpna.
Práce nám šla
od ruky.

Láska zamilovanost víra

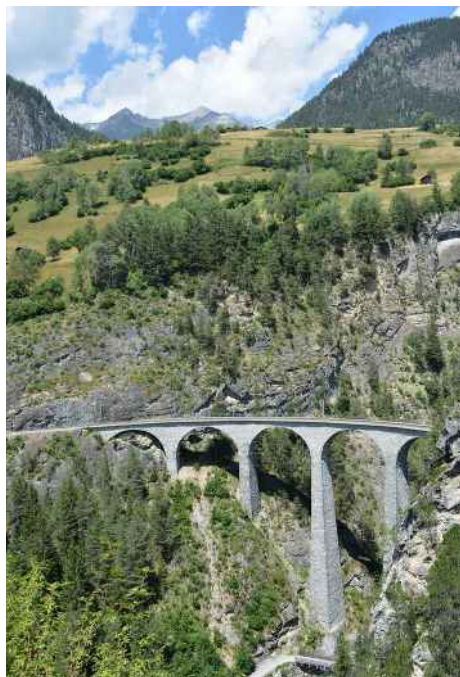
interaktivní přednáška pro mládež a konfirmandy
PhDr. Ivana Ryšavého Ph.D.,
evangelického faráře a psychologa

v pátek 15. září, 15-17 hod.

FS ČCE Dr. Z. Wintra 15
Praha 6-Bubeneč

Švýcarsko očima J. Hlavsy

Kalendář na září 2023

Bohoslužby 9:30	3.9. VP rodinná	M. Trgalová
odkaz na on-line vysílání najdete zde:	10.9.	Lydie Härtelová
dejvice.evangnet.cz/line-vysilani	17.9. Ekologické téma	M. Trgalová (v rámci festivalu Take Care)
	24.9.	Karel Müller
	1.10. VP	Zdeněk Susa

YouTube kanál ČCE Praha – Dejvice:
youtube.com/channel/UCw6RIL-UOfsQl2tI8Ik-Fw

Konfirmandi (11+)	8.9. a 22.9. 15:00-16:00
Děti (5 - 11)	15.9. přednáška I. Ryšavého o Vztažích 15:00-17:00
Mládež (13+)	až od 13. října každý pátek 15:30-16:30 21.9. od 18:30 ve sboru (v případě zájmu i jinak dle dohody s MT)
Křesťan. služba	neděle 3.9. po bohoslužbách
Děti + maminky	až od 19. října 9:30
X-cátníci (cca 55+)	út 12.9. od 19:00 téma: Strach
Naši pěvci	od 6.9. každou středu 18:30-20:30
Zpívání Diakonie Stodůlky	až od října
Obcování (cca 30-55)	po 11.9. 19:00 Alkohol v bibli a vaření piva v praxi, manž. Tůmovi
Biblická hodina (70+)	od út 19.9. 16:00-17:00
Klub poznávání (70+)	čt 14.9. 9:30-11:00 Poprázdňinové povídání
Staršovstvo	7.9. v 19:00
Ostatní	27.8.-2.9. „tábor“ dětí Křížlice 24.9. výlet sboru do Ústí nad Labem klub ŽAP út 26.9. od 14:30

**Uzávěrka příštího čísla Souterrainu je v neděli 24. 9. 2023.
Číslo vyjde 1. 10. 2023.**

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992. Až na výjimky vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce. Adresa redakce: Mgr. Eva Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 - Liboc, tel.: 730 196 658, henychova@atlas.cz. Adresa sboru: Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6, tel.: 737 517 413 (Saša Jacobea), tel.: 777 213 718 (Magdaléna Trgalová), tel.: 739 246 347 (Marta Študentová), <http://dejvice.evangnet.cz>, dejvice@evangnet.cz

Bankovní spojení: č. ú. 2400319773/2010, var. symboly: salár =101, Jeronýmova jednota =102, personální fond=103